

АНОТАЦІЯ дисципліни

ОБЛІК ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(назва дисципліни)

Обсяг дисципліни, годин (кредитів ЄКТС): 210 (7).

Метою дисципліни є : формування знань і навичок щодо особливостей ведення обліку та складання звітності у торгівлі, сільському господарстві, автотранспорті та будівництві.

Завдання дисципліни:

- визначення особливостей обліку господарських операцій в різних галузях економіки: на підприємствах торгівлі, сільського господарства, будівництва та в автотранспортних організаціях;
- набуття практичних навичок з складання первинних та загальних бухгалтерських документів, які є специфічними для вищезазначених галузей.

Попередні умови для вивчення даної дисципліни:

Вступ до спеціальності, Бухгалтерський облік, Інформаційні технології в обліку, Економіка підприємства, Звітність підприємств та розкриття інформації з міжнародних стандартів фінансової звітності, Статистика, Менеджмент

Навчальні цілі дисципліни полягають у формуванні у студентів:

інтегративної компетентності: використовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для вирішення професійних задач у сфері ведення обліку у різних галузях за видами економічної діяльності;

загальних компетентностей:

- знань про ведення обліку в різних галузях за видами економічної діяльності та сферу їх застосування;
- здатності знаходити та обробляти нормативну інформацію;
- аналізувати проблеми з використанням нормативних документів у практичній роботі, виявляючи шляхи вирішення досліджених проблем.

фахових компетентностей:

- використовувати набуті знання та навички при ведення обліку в різних галузях за видами економічної діяльності;
- формувати рекомендації щодо вдосконалення планування розвитку ведення обліку;
- у процесі вивчення методики ведення обліку за видами економічної діяльності вміти генерувати напрямки розвитку ведення обліку та застосування нормативних документів, спираючись на нормативні документи.

Програмні результати навчання:

- аналіз ведення обліку за видами економічної діяльності;
- визначення проблем впровадження в практичну діяльність методики ведення обліку за видами економічної діяльності;
- виявлення основних та специфічних тенденцій розвитку ведення обліку за видами економічної діяльності;
- характеризувати інтеграційні тенденції впровадження методики та процедури ведення обліку за видами економічної діяльності.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- нормативно-правові особливості господарювання підприємств торгівлі, сільського господарства, автотранспорту та будівництва;
- понятійний та категорійний апарат щодо особливостей обліку на підприємствах різних видів діяльності;
- законодавчо-нормативні документи, які регламентують ведення обліку на підприємствах торгівлі, сільського господарства, автотранспорту та будівництва;
- специфіку порядку організації бухгалтерського обліку на підприємствах торгівлі, сільського господарства, автотранспорту та будівництва.

вміти:

- вирішувати завдання різних видів складності (стереотипних, діагностичних та евристичних) щодо особливостей обліку активів, зобов'язань та капіталу на підприємствах торгівлі, сільського господарства, автотранспорту та будівництва;
- формувати склад витрат, проводити їх групування за економічними елементами та статтями калькуляції на підприємствах різних видів економічної діяльності;
- складати первинні та зведені облікові документи, що регламентують діяльність підприємств різних видів економічної діяльності;
- проводити групування облікової інформації в системі реєстрів бухгалтерського обліку;
- вміти складати звітність підприємств торгівлі, сільського господарства, автотранспорту та будівництва.

Зміст дисципліни (тематика):

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ТОРГІВЛІ

Тема 1. Основні поняття торговельної діяльності

Порядок здійснення торговельної діяльності. Основні поняття торговельної діяльності: торговельна діяльність, роздрібна торгівля, оптова торгівля, ресторанне господарство, товарооборот, оптовий товарооборот, роздрібний товарооборот. Ліцензування і патентування торговельної діяльності. Поняття ліцензії. Види діяльності, що підлягають ліцензуванню. Порядок отримання ліцензій та їх облік. Поняття та види патентів, їх характеристика. Порядок отримання патентів, їх облік. Сертифікація товарів. Поняття штрихового коду та його призначення.

Тема 2. Облік на підприємствах оптової торгівлі

Документальне оформлення надходження і вибуття товарів. Умови перевезення вантажів. Первинна документація, що супроводжує надходження товарів в оптовій торгівлі.

Аналітичний та синтетичний облік товарів. Порядок прийому товарів на складі одержувача, на станції, на складі постачальника. Матеріальна відповідальність та її види. Звітність матеріально відповідальних осіб. Порядок формування первісної (покупної) вартості товарів в оптовій торгівлі. Причини та відображення в обліку нестачі товарів при прийомці. Відображення надходження товарів в оптовій торгівлі в обліку.

Облік транспортно-заготівельних витрат та їх розподіл. Склад транспортно-заготівельних витрат (ТЗВ). Методи обліку ТЗВ та їх сутність. Порядок відображення в бухгалтерському обліку ТЗВ.

Облік реалізації товарів. Форми реалізації товарів в оптовій торгівлі. Застосування методів визначення собівартості реалізованих товарів в оптовій торгівлі. Визначення фінансового результату від реалізації товарів.

Тема 3. Облік на підприємствах роздрібної торгівлі

Документація з оприбуткування товарів, що оформляється на роздрібному підприємстві. Форми матеріальної відповідальності в роздрібній торгівлі. Аналітичний та синтетичний облік товарів. Порядок складання товарного звіту. Відображення вартості товарів у поточному обліку та у балансі. Відображення надходження товарів у роздрібній торгівлі в обліку. Торгова націнка. Розрахунок торгової націнки та транспортно-заготівельних витрат. Методи, що використовуються для визначення собівартості реалізованих товарів в роздрібній торгівлі. Відображення торгової націнки на рахунках бухгалтерського обліку.

Облік реалізації товарів. Документальне оформлення продажу товарів у роздріб. Відображення обсягу реалізації товарів у роздрібній торгівлі на рахунках бухгалтерського обліку. Застосування реєстраторів розрахункових операцій (РРО) у роздрібній торгівлі. Порядок проведення інкасації готівки. Відображення у бухгалтерському обліку операцій з інкасації грошових коштів. Здійснення розрахункових операцій у роздрібній торгівлі з використанням банківських платіжних карток (БПК): порядок застосування платіжних терміналів; відображення розрахункових операцій за товари за допомогою БПК в обліку.

Тема 4. Облік витрат діяльності торговельного підприємства. Облік інших товарних операцій

Облік витрат діяльності. Склад витрат торговельної діяльності. Відображення фактичної собівартості реалізованих товарів у бухгалтерському обліку. Склад адміністративних витрат, витрат на збут, інших витрат операційної діяльності у торговельному підприємстві та їх відображення у бухгалтерському обліку. Облік повернення товарів. Облік надання знижок. Відображення отриманих від постачальників та наданих покупцям знижок в оптовій та роздрібній торгівлі в обліку. Облік реалізації товарів у кредит та з розстрочкою платежу. Облік в комісійній торгівлі. Обмін подібними та неподібними активами. Відображення доходу та витрат за бартерними договорами в обліку. Тара під товаром, інвентарна тара, заставна тара. Класифікація тари. Аналітичний та синтетичний облік тари. Зворотна і незворотна тара, заставна тара. Відображення операцій з тарою в обліку. Облік товарних витрат і нестач товарів. Порядок проведення інвентаризації та відображення її результатів в обліку та звітності.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Тема 5. Особливості обліку на сільськогосподарських підприємствах

Особливості сільськогосподарського виробництва, що зумовлюють ведення обліку. Визначення особливостей сільськогосподарського виробництва. Класифікація об'єктів обліку виробничих витрат у сільськогосподарському виробництві.

Об'єкти калькулювання продукції та калькуляційні одиниці сільськогосподарських підприємств. Виділення об'єктів калькулювання продукції та калькуляційних одиниць у рослинництві та тваринництві.

Склад фінансових результатів у сільськогосподарському виробництві.

Тема 6. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва

Первинна документація з обліку виробничих витрат і виходу продукції рослинництва. Класифікація первинної документації, порядок її оформлення. Обробка первинної документації рослинництва.

Аналітичний та синтетичний облік в рослинництві. Організація аналітичного обліку виробництва сільськогосподарської продукції в рослинництві. Синтетичні рахунки, призначені для обліку витрат і виходу продукції рослинництва.

Облік витрат та незавершеного виробництва в рослинництві. Склад статей калькуляції. Особливості обліку незавершеного виробництва у рослинництві.

Калькулювання окремих видів продукції рослинництва. Об'єкти калькулювання собівартості: основна та супутня продукція. Послідовність визначення собівартості продукції. Обчислення собівартості окремих видів сільськогосподарської продукції рослинництва.

Тема 7. Облік витрат та калькулювання собівартості продукції тваринництва

Первинна документація з обліку витрат і виходу продукції тваринництва. Групи первинної документації у тваринництві, порядок її оформлення. Обробка первинної документації тваринництва.

Аналітичний та синтетичний облік в тваринництві. Аналітичний облік виробництва сільськогосподарської продукції в тваринництві за номенклатурою об'єктів обліку та статей витрат. Синтетичний облік витрат і виходу продукції тваринництва.

Облік витрат та незавершеного виробництва в тваринництві. Склад статей калькуляції у тваринництві. Особливості обліку незавершеного виробництва у рослинництві. Поняття "приріст живої маси", "приріст тварин".

Калькулювання окремих видів продукції тваринництва. Об'єкти калькулювання собівартості у тваринництві. Послідовність визначення собівартості основної продукції тваринництва. Обчислення собівартості окремих видів продукції тваринництва.

Тема 8. Облік інших операцій на сільськогосподарських підприємствах

Облік допоміжних виробництв. Об'єкти обліку виробничих витрат та об'єкти калькулювання в допоміжних виробництвах. Аналітичний та синтетичний облік допоміжного виробництва. Склад витрат допоміжного виробництва за видами виробництв.

Особливості інвентаризації на сільськогосподарських підприємствах. Порядок проведення інвентаризації на сільськогосподарських підприємствах. Документація з інвентаризації. Відображення у бухгалтерському обліку результатів інвентаризації у сільськогосподарському виробництві.

Порядок закриття рахунків обліку на сільськогосподарських підприємствах. Порядок закриття рахунків бухгалтерського обліку на сільськогосподарських підприємствах. Розподіл загальновиробничих витрат у сільськогосподарському виробництві. Розрахунок калькуляційних різниць та порядок їх списання.

Облік у фермерських господарствах. Особливості обліку у фермерських господарствах.

Фінансова і статистична звітність сільськогосподарських підприємств. Склад фінансової і статистичної звітності сільськогосподарських підприємств. Строки подання, порядок складання фінансової і статистичної звітності.

Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств. Порядок розрахунку, терміни подання звітності та терміни сплати фіксованого сільськогосподарського податку та плати за землю.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА АВТОТРАНСПОРТНИХ ТА БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Тема 9. Загальна характеристика автотранспортних підприємств. Облік рухомого складу транспортних засобів

Класифікація транспортних засобів. Інвентарна нумерація основних засобів. Документи з обліку рухомого складу.

Придбання автомобіля. Документи необхідні для оформлення купівлі – продажу автомобіля. Митне оформлення транспортних засобів при їх надходженні. Тимчасове ввезення автотранспорту на територію України. Митні платежі. Бухгалтерський облік придбання автомобіля у юридичної особи на території України. Облік придбання автомобіля у фізичної особи. Облік внесення автомобіля до статутного капіталу. Облік безоплатного отримання автомобіля. Облік оренди транспортних засобів.

Облік амортизації (зносу) основних засобів. Методи нарахування амортизації згідно П(С)БО7. Прямолінійний метод. Метод зменшення залишкової вартості. Метод прискореного зменшення залишкової вартості. Кумулятивний метод. Виробничий метод.

Облік технічного обслуговування автомобілів. Періодичність технічного обслуговування транспортних засобів. Облік ремонту транспортних засобів. Документування ремонтів при підрядному способі виконання робіт. Контроль за технічним станом рухомого складу. Система контролю за технічним станом.

Облік вибуття транспортних засобів. Облік реалізації автомобілів. Облік ліквідації транспортних засобів.

Тема 10. Облік запасів на автотранспортних підприємствах

Поняття, класифікація і оцінка запасів АТП. Оцінка запасів за первісною собівартістю. Документування руху запасів АТП. Перелік форм, які застосовуються для обліку запасів на АТП. Документування надходження запасів. Організація документообігу при оперативному – бухгалтерській (сальдовій) системі обліку запасів. Документування відпуску запасів.

Облік паливно–мастильних матеріалів. Первинні документи з обліку ПММ. Облік надходження паливно–мастильних матеріалів. Описка наливу за готівкою. Описка наливу за безготівковий розрахунок. Норми витрачання ПММ. Базові лінійні норми витрат наливу для автомобілів загального призначення. Відпуск паливно–мастильних матеріалів. Розрахунок фактичної собівартості відпуску наливу. Реалізація ПММ. Інвентаризація.

Поняття запасних частин та їх облік. Відображення операцій з руху запасних частин. Облік автомобільних шин. Відображення наявності та руху запасних частин на рахунках бухгалтерського обліку.

Поняття та класифікація МШП. Характеристика рахунків та обліку оборотних МШП. Форми первинних облікових документів з обліку МШП.

Контроль за нормуванням і використанням оборотних засобів на автотранспорті.

Тема 11. Облік реалізації послуг на автотранспортних підприємствах

Облік надання послуг з вантажних перевезень. Особливості здійснення автоперевезень вантажів (оформлення договору, документальне оформлення здійснення автоперевезень). Відображення в бухгалтерському обліку надання послуг з автоперевезень вантажів. Особливості транспортно-експедиторської діяльності підприємств: договірні відносини, документальне оформлення, особливості обліку.

Облік надання послуг з пасажирських перевезень. Особливості здійснення пасажирських автоперевезень (права та обов'язки авто-перевізника, автостанції, пасажирів та водія автобуса, документальне оформлення обліку пасажирських перевезень). Аналітичний та синтетичний облік квитків. Відображення в бухгалтерському обліку надання послуг з пасажирських автоперевезень у автоперевізника та автостанції.

Облік доходів та витрат діяльності автотранспортних підприємств. Особливості формування та склад собівартості перевезень (робіт, послуг) на автотранспорті. Методи обліку витрат на автотранспортних підприємствах. Особливості відображення в обліку цільового фінансування на перевезення пільгових категорій громадян.

Особливості оподаткування на автотранспортних підприємствах. Збір за першу реєстрацію автотранспортних засобів: платники, об'єкти, база оподаткування, ставки, пільги, період сплати, розрахунок, відображення в обліку. Екологічний податок: платники, податкові агенти, ставки. Особливості складання фінансової, податкової та статистичної звітності автотранспортних підприємств.

Тема 12. Основи побудови обліку на будівельних підприємствах

Загальні принципи діяльності будівельних підприємств. Особливості будівельного виробництва, що зумовлюють ведення обліку. Ліцензування будівельної діяльності: види робіт, необхідні документи для отримання ліцензії, відображення в обліку. Вимоги до забудови територій. Склад та види кошторисної документації у будівництві.

Способи виконання будівельно-монтажних робіт та укладання договорів в будівництві. Особливості підрядного, господарського та змішаного способів будівництва. Права та обов'язки замовника, підрядника та субпідрядника, взаємовідносини між ними. Основні умови та особливості складання договору підряду.

Тема 13. Облік у підрядника. Облік у забудовника

Облік будівельних матеріалів. Аналітичний та синтетичний облік матеріалів на будівельному підприємстві. Документальне оформлення наявності та руху матеріалів у будівництві. Облік придбання, списання у виробництво та реалізації зайвих матеріалів. Особливості обліку операцій з матеріалами замовника. Особливості проведення інвентаризації будівельних матеріалів.

Особливості формування собівартості будівельно-монтажних робіт. Класифікація витрат будівельного підприємства. Склад витрат при формуванні собівартості будівельно-монтажних робіт, їх документальне оформлення. Методи обліку витрат у будівництві.

Особливості обліку незавершеного виробництва у будівництві. Облік витрат та надання взаємних послуг у генпідрядника та субпідрядника.

Визнання доходів і витрат за будівельними контрактами. Критерії визнання доходів і витрат для будівельних контрактів з різними видами ціноутворення. Складові доходу від будівельного контракту, їх характеристика. Особливості методів визначення ступеню завершеності робіт на дату балансу. Виникнення валової заборгованості замовників або замовникам та особливості їх відображення в обліку та звітності будівельних підприємств.

Облік довгострокових контрактів у будівництві. Умови тривалості довгострокового контракту у будівництві. Особливості розрахунку сум, що включаються до складу валового

доходу звітного періоду. Методика визначення розрахункового валового доходу та проведення перерахунку податкових зобов'язань при виконанні довгострокового договору.

Звітність будівельних організацій. Особливості складання фінансової, податкової та статистичної звітності будівельного підприємства.

Облік у забудовника. Синтетичний та аналітичний облік будівництва у забудовника. Особливості обліку при здійсненні будівництва господарським та підрядним способами.

Види робіт: лекції, практичні заняття.

Форма підсумкового контролю: залік.